

Sport og fritid

Vores tidsregning her starter med **indvielsen af Aabyhøj stadion** den 2.7 1944.

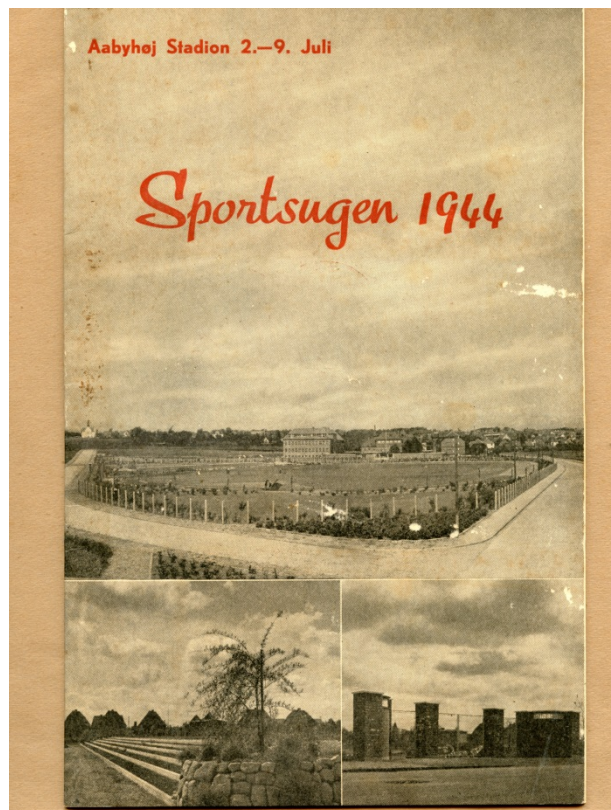

Aabyhøj Stadion ved indvielsen i 1944.

Alt ser meget nyt ud; men hegnet omkring stadion er faktisk lavet allerede 10 år før, dvs. i 1934, så anlæggelsen af selve stadion har altså ikke været hastværk. Det samme kan siges om opførslen af det klubhus, som blev omtalt af sognerådsformand I. O. Offersen ved indvielsen. Det blev som bekendt indviet 25 år senere, i 1969.

Prisen for stadion var 150.000 kr., hvoraf staten betalte 51.000 kr. (Kommunen havde tidligere fået afslag fra staten på at få tilskud til et større projekt omfattende bl.a. en svømmehal.)

Tiden de første år efter indvielsen kan vi naturligvis vores alder taget i betragtning ikke huske noget om. Vores viden stammer fra læsning af Aabyhøj Avis samt fra de forskellige idrætsklubbers scrapbøger. Tiden var præget af mange aktiviteter, som f.eks. sportsuger. Sportsugen 1944 startede på dagen for indvielsen. Billedet nedenfor til venstre viser forsiden af programmet for Sportsugen 1944 (Tilskuerpladser og indgang ses nederst på billedet), mens første side i programmet er vist til højre på billedet nedenfor.

Program:

Indmarch
paa Stadion af samtlige Deltagere.

Deltagerne udtaler sig
i Mikrofonen om deres Chancer i Atletens Konkurrencer.

Fodboldkamp.
Aabyhøj Grundejerforening Aabyhøj Handelsrejsende forening.

Holdopstilling AA-G.
Tomrerm. Schmidt, Murerm. Laugesen, Arkitekt B. Bryld, Brændselshdl. J. Kaae, Smed O. Mikkelsen, Maskinarb. J. Møller, Sæbem. C. Petersen, Kasserer Arvid Hansen, Købmd. Holst Mikkelsen, Vognmand Helmer Simonsen og Murerm. Fr Blæsild.

Holdopstilling A.-H.
V. Andersen, C. Sørensen, Chr Bach, Børge Krap, Anders Nielsen, Ib Sandal, A.P. Marquart, Chr Kjærgaard, E. Slynghom, Chr Nielsen, O. Mortensen.
Dommer: Driftsbestyrer Beller

Tottrækning.
Danish Machine Company — Aabyhøj Jernstøberi.
Handelsforeningen — Vinderen.
Engparken Solgaarden.
Damehold.

Urtepottelob.
Første Game i Kampen om Fiduspokalen.
Bestyrelsesmedlemmer fra de 4 arrangerende Foreninger

Haandboldkamp.
Aabyhøj Handelsforening Damehold fra A. G. I. F.

Handelsforeningens Holdopstilling
Clarmester Hassing, Bagerm. Eilersen, Farvehdl. Christensen, Herreekviperingshdl Backs, Frisorm. Børge C. Nielsen, Feld Iversen og Biografejer C. Cramer
Reserve: Dam-Johansen.
Dommer: Overlærer L. Agerskov

Trilleborlob for Damer.
Anden Game.
De 4 arrangerende Foreninger

1844-1944.

Stigeløb.
Fighting Game.
De 4 arrangerende Foreninger

Five a side.
The old heroes Aaby Parliament.
Holdopstilling
The old heroes: M. Deleuran, Bernhard Jensen, Helge Otzen, Chr. Mogensen, Chr. Petersen.

Som det ses af programmet var der en del showprægede punkter med kendte personer i byen, men der var også mange punkter med aktive fra atletik, gymnastik, fodbold og håndbold.

Atletik i Sportsugen 1944. Bemærk de mange tilskuere.

Håndbold i Sportsugen 1944. Bemærk presenningerne langs Frichsvej og dommerens beklædning.

Vi kender ikke tilskuerantallene ved Sportsugen i 1944, med ved den tilsvarende året efter i 1945 var der søndag den 17.6 til åbningen 800-900 tilskuere i kulde og blæst, mens der fredag den 22.6 var 3000 tilskuere i sommervej. Tænk jer 3000 på stadion. Det er mange år siden, der sidst har været det.

En nærliggende forklaring på de mange tilskuere er nok, at folk i det sidste år af krigen og umiddelbart derefter havde behov for oplevelser, man kunne være fælles om. En anden er naturligvis, at man var nødt til at opsøge oplevelser, da disse bortset fra radio, ikke automatisk kom ind i ens hjem, som TV mm. gør i dag.

De største idrætsklubber var Thrott stiftet den 8.7 1919 med brydning og fodbold, A.G.I.F.(Aabyhøj Gymnastik-og Idræts-Forening) stiftet 11.5 1942 med blandt andet atletik, gymnastik og håndbold samt Aabyhøj Tennis Klub fra 1922. I 1967 blev A.G.I.F. og Throtts fodboldafdeling slået sammen til Åbyhøj Idræts Forening (ÅIF).

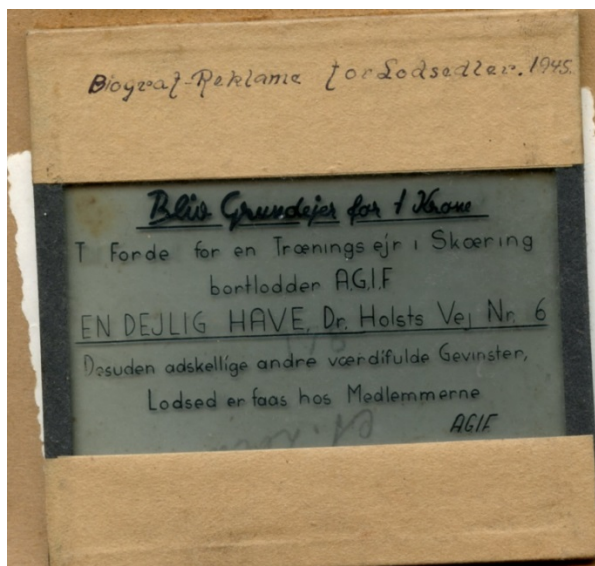
Sportsugerne blev arrangeret i fællesskab af disse klubber og afdelinger, som alle var særdeles aktive. De årgange af Aabyhøj Avis, som vi har nærlæst, indeholder ugentlige og meget detaljerede referater af de mange begivenheder, som klubberne har været involveret i.

Klubberne annoncerer ved hver sæsonstart efter nye medlemmer, selv i biografen, se billederne nedenfor.

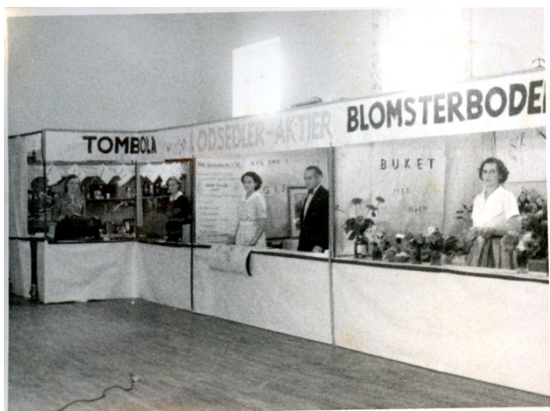
Tegninger med A.G.I.F.s biografreklamer fra 1947 og 1948.

A.G.I.F. havde store planer for en **træningslejr i Skæring**. For at skaffe penge til den lavede man blandt andet et lotteri. Nedenfor ses en biografreklame for lotteriet, hvis hovedgevinst var en have på Dr. Holsts Vej.

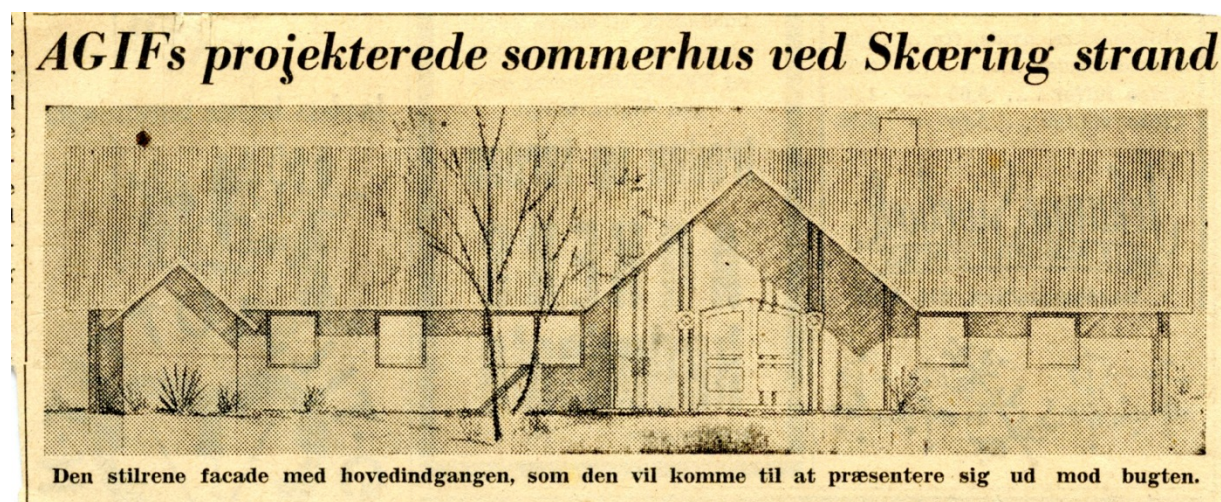
"Bliv Grundejer for 1 Krone". Tegning til biografreklame for A.G.I.F.s lotteri.

Hovedgevinsten blev ikke afhentet. Desuden blev der afholdt en Bazar på Elka 23—25.3 1945, hvis overskud skulle anbringes i en byggefond til køb af en grund eller opførelse af et hus.

Til venstre: Tombola, lodsedler og aktier samt blomsterbod på A.G.I.F.s bazar 7—9.9 1945. Til højre: Skydning og pilekast. Bemærk også rouletten.

Planerne var ambitiøse, bl.a. blev der projekteret et sommerhus eller en weekendhytte.

Arkitekt Bering Brylds tegning af sommerhuset i Skæring.

Planerne vedrørende huset blev, så vidt vi ved, ikke ført ud i livet, men det lykkedes at købe en grund i Skæring, som blev brugt til weekendophold og sommerlejr. Nedenfor er vist billeder fra grunden i Skæring; oplysninger om disse efterlyses.

A.G.I.F.s gymnastikafdeling havde både pige-, drenge-, dame- og herrehold. Sæsonen blev afsluttet med en større opvisning, som ofte blev afholdt på Østergades hotel. Nedenfor ses 2 hold.

Smaa drenge fra 1950. Leder: Børge Dalentoft. Bemærk de noget uens "shorts".

Dameeliteholdet til opvisningen i 1950 i Østergades hotel.

Et punkt, der ofte var på programmet i Sportsugen, var motorløb.

Motorløb på Stadion i en Sportsuge. Bemærk de mange tilskuere cindersbanen rundt. Styrhjelm og andet sikkerhedsudstyr var tilsyneladende ukendte begreber.

I 1947 fandt det første Stjerne-Stafetløb sted. De 5 ruter er gengivet nedenfor:

AABYHØJ AVIS

Stjerneløb.

Ved AGIFs 5 Aars Stiftelsesfest forstkommende Søndag vil Aabyhøjs Borgere for første Gang i Aar faa Lejlighed til at se Athletikfolkene i Aktivitet. Denne Dag vil der blive løbet et Stjerne-Stafetløb, der gaar over 5 Ruter, som alle udgaar fra Torvet. De forskellige Ruter er som følger

Rute 1. Silkeborgvej—Ingemannsvej—Vibyvej—Aabyvej—Helgesvej—Torvet.

Rute 2 Silkeborgvej—Ydunsvej Thyregodsvej—Haslevej Silkeborgvej—Torvet.

Rute 3 Silkeborgvej—Hjemdalsvej Baldursvej Kastaniealle Aabyvej Frodesvej—Torvet.

Rute 4 Silkeborgvej—Thorsvej — Bjarkesvej Helgesvej Torvet.

Rute 5: Silkeborgvej—Ydunsvej Vidarsvej—Odinsvej—Silkeborgvej—Torvet.

Hvert af de deltagende Hold stiller med 5 Deltagere, og disse løber hver en Rute.

Efter Stjerne-Stafetløbet bliver der en Kvindeholdkamp paa Stadion mellem Herning og AGIF samt Gymnastikopvisning af AGIFs Dame- og Herrehold.

Til Løbet har Sogneraadet udsat en smuk Pokal.

Atletik

Jørgen Abild Andersen fortalte om A.G.I.F.s atletikafdeling, som var meget succesfuld op gennem halvtresserne og tresserne. Afdelingen havde mange medlemmer og arrangerede store stævner ligesom man deltog i stævner både udenbys og udenlands. Afdelingen producerede en lang række jyske og danske mestre, især på kvindesiden. Da Aarhus Stadion i 1971 fik tartanbaner, begyndte det at gå nedad for atletikafdelingen, idet mange af atleterne foretrak de bedre træningsfaciliteter, som Aarhus 1900 Atletik kunne byde på.

Nogle af de succesfulde atletikpiger ved redskabsskuret på Aabyhøj Stadion samt en meget interesseret ungersvend.

Brydning

Morten Hansen fra Thrott startede med at vise billedet nedenfor af Martin Vanger, der stiftede brydeklubben den 8. juli 1919.

Morten Hansen fortalte dernæst om de vigtigste punkter i klubbens historie, som i overskriftform er beskrevet på netadressen <http://thrott.dk/historie.html>.

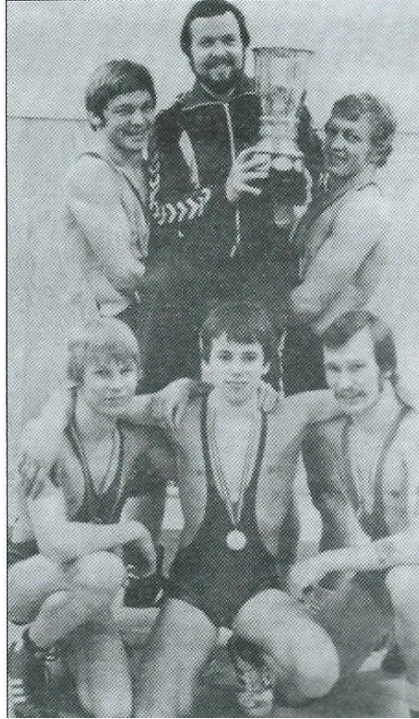
Klubben har siden 1989 holdt til i Åbyhallen. Indtil da foregik træning og en del af stævnerne i D-bygningen på Åby Skole, mens andre blev afholdt på Elka. Klubben har vundet et utal af jyske og danske mesterskaber og dertil mange nordiske mesterskaber. Desuden har brydere fra klubben repræsenteret Danmark ved såvel VM som OL.

Jysk holdmester 1961: Niels Jørgen Thomsen, Leo Cortsen, Arne Holm, Erik Toft, Vagn Pedersen, Kurt Pedersen, John Jørgensen, Kurt Jørgensen.

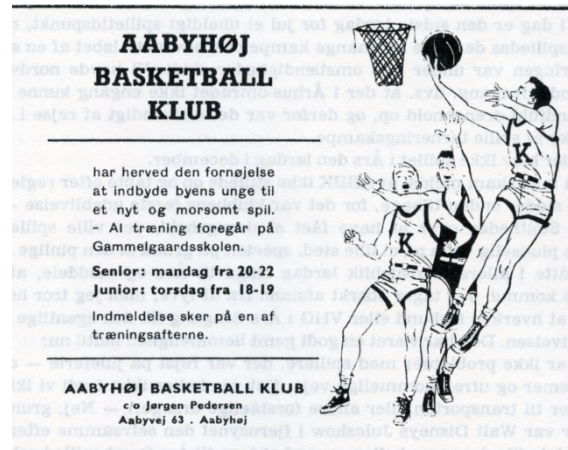
3 danske mestre 1959: Vagn Pedersen, Leo Cortsen, Erik Toft.

4 danske mestre 1980: Lars Nielsen, John Rasmussen (træner), Bjarne Toft, Steffen Jensen (sølv), Johnny Christiansen, Benny Jensen.

Basket

Keld Kristensen fra Aabyhøj Basketball Klub fortalte, at klubben blev stiftet den 6. september 1963 af elever eller tidligere elever fra Ungdomsskolen i Åbyhøj, som i samarbejde med Coca Cola havde forsøgt at introducere basketball i det østjyske område.

Der blev tilmeldt 1 herrehold i Midtjysk turnering. I henholdsvis 1966 og 1968 blev der tilmeldt et drengehold og et pigehold. Herrerne og kvinderne opnåede divisionsstatus i henholdsvis 1969 og 1977. I starten blev hjemmekampene afviklet i Nørre Boulevard skole, den gamle Stadionhal og Nordgårdsskolen, inden man i 1998 flyttede til den nyåbnede Åbyhal.

Basket i den gamle Stadionhal.

Klubben har haft stor sportslig succes, især hos kvinderne, som har været i LP-finalen 10 gange og vundet 2, og som har vundet 10 DM-medaljer, 2 guld, 4 sølv og 5 bronze. Herrerne fik DM sølv og var i LP-finalen i 2002. De flotte resultater var ifølge Keld en konsekvens af det omhyggelige og engagerede arbejde med ungdommen, som har fundet sted siden starten. Klubben har i dag træning for ungdommen både i Åbyhallen og på Gammelgaardsskolen.

Minidrenge årgang 1973-1975.

Fra venstre: Traci Vinopal, Charlotte Sattrup, Mette Lind, Kirstine Graversen, Gitte Meyer, Anne Christensen, Malene Heegaard, Line Morell, Tinna Nielsen, Trine Overballe.

PF - Pressefotoğraf B
Jupitervej 9 - Po
DK-4040 Jy

Kvinderne som vandt "the double" i 1997.

Herrerne som vandt dobbelt sølv i 2002.

Foruden de nævnte resultater for seniorer har ungdomsafdelingen opnået en meget lang række flotte resultater som danske og nordiske mesterskaber, ja endog et nordeuropæisk mesterskab.

De nordeuropæiske mestre årgang 2001.

5 af formændene i Aabyhøj Basketball Klub.

Fodbold

Arne Sørensen og Preben Blæsild fortalte først lidt om deres første år i klubben. I drengeårene spillede vi i ABU's turnering og mødte hold fra hele Aarhus. Dengang var trafikken ikke så voldsom og vi kørte på cykel til udebanekampene, hvilket er utænkeligt i dag.

Indtil klubhuset på Stadion blev taget i brug i 1969, havde klubben hjemme i lokalet bag de hvidtede vinduer i nederste etage i D-bygningen på skolen.

"Lysbanen" med klubhuset i D-bygningen på Åby skole.

I dagtimerne blev lokalet brugt som omklædningsrum for gymnastiksalen i D-bygningen. Efter skoletid blev lokalet brugt af fodbold såvel som brydning, som havde et træningslokale under sangsalen i D-bygningen. I lokalet var der omklædning og bad for både hjemmehold, udehold og dommere. Et lille rum i tilknytning til omklædningsrummet blev brugt til opbevaring af bolde (med snøre) samt salg af slik og sodavand. Det var et meget trangt, helt utidssvarende, men meget hyggeligt "klublokale".

Sammenlignet med atletik, brydning og basket er det ikke de store sportslige resultater fodboldafdelingen har haft. Gennem årene har været rigtige gode ungdomshold med kommende divisions-og landsholdspillere, som enten blev "fisket" eller frivilligt valgte at prøve deres evner af på et højere plan. Blandt dem, der valgte at spille i AGF, var John Amdisen, brødrene Tom og Gert Bonde, John Stampe og Lars Jensen, mens Frank Jensen og brødrene Erland og Ib Andersen var dem, det gik bedst for i Fuglebakken.

På seniorplan er kortvarige ophold i Danmarksserien det højeste niveau, klubben har været på. I 1976 var klubben meget tæt på oprykning til den tredje bedste række i Danmark, men en afgørende kamp i Holstebro blev tabt 3-2.

Hvis fodboldafdelingen ikke har været den store succes rent sportsligt, har den til gengæld været det rent socialt. Ifølge DBU Jylland var klubben i 2015 den 20ende største i Jylland med 739 medlemmer, hvoraf de 543 er under 18 år og heraf er de 62 piger.

I klubben oplever de unge en kærlig men kontant behandling, så foruden at være en sund fritidsinteresse har fodbolden også haft en opdragende virkning på mange unge i Aabyhøj. Dette er ikke noget specielt for fodbold, men er ifølge Morten Hansen og Keld Kristensen også gældende for brydning og basketball.

Når man tager i betragtning, at klubben giver ca. 550 unge under 18 år en fornuftig måde at bruge en del af deres fritid på, kan det undre, at kommunen ikke gør noget ved de elendige forhold klubben har om vinteren. Den eneste bane i Aabyhøj, der må benyttes i vinterhalvåret, er "lysbanen" mellem D-bygningen og Frichsvej. Den er for lille og så dårlig drænet, at enten står den under vand eller også er den frosset til. Klubben forsøger at afhjælpe problemet ved at leje nogle få timer på kunststofbanen ved Idrætshøjskolen i Risskov.

Omtalen af fodbold blev afsluttet ved at vise og kommentere holdbillederne nedenfor.

Throtts førstehold anno 1944. Billedet er specielt ved at være fra det andet nummer af Thrott bladet, som brydere og fodboldspillere udgav sammen i en årrække. Bemærk de stribede trøjer.

Øverst til venstre: 1. holdet 1958. Øverst til højre: Juniorholdet som blev jyske mester i 1962. Nederst: 1. holdet som rykkede op i Jyllandsserien i 1963.

Ungdomsskolen

Arne Sørensen fortalte om Åby ungdomsskole, eller Ungdomsskolen Aabyhøj, og nævnte specielt Henning Ebbesens betydning for denne.

Indgangen til Ungdomsskolen og forsiden af skolens blad.

Undervisningen var groft delt op i pigefag, drengefag og fællesfag.

Pigefag: Til venstre: Barnepleje/med gæster, bagest til venstre ses Henning Ebbesen. I midten: Maskinskrivning. Til højre: Telefon-kursus.

En meget populær aktivitet var torsdagsklubben, hvor der blandt andet var musik og dans. En forudsætning for at kunne komme i klubben var, at man mindst fulgte ét fag.

Drengefag. Til venstre: Knallertværksted. Til højre: Modelbane/racerbane.

Musik i torsdagsklubben: Til venstre: Et lokalt band. Til højre: The Snakes.

Bybud og avisdrenge

Arne Sørensen omtalte om sin tid som bybud ved Købmand Agnes Østergård på hjørnet af St. Blichers Vej og Thyregodsvej, og Preben Blæsild fortalte om sine jobs som bybud ved manufakturhandler Vejgaard på Silkeborgvej og som avisdrenge for Demokraten.

Et par af datidens budcykler (fra Danmarks Cykelmuseum).

Hvor skaffede man pengene fra?

Det er forbundet med store udgifter at drive en sportsklub, så hvor kom pengene?

Entre. Ved arrangementer, herunder baller på Elka som der var rigtig mange af, specielt var brydernes bal 1. juledag særdeles velbesøgt.

Andespil. Undertiden var der 3 spil på en uge, nemlig A.G.I.F., brydning og fodbold.

Lodsedler

Avisindsamlinger. I årene 1975-80 havde Basket 5 indsamlinger årligt med ca. 6t hver gang.

Loppemarkeder.

Juletræssalg. I mange år har bryderne solgt juletræer.

Bryderne sælger juletræer på Kvicklys parkeringsplads uden for Guldtoppen.

OL-faklen

I en af A.G.I.F.s scrapbøger findes billedet nedenfor til venstre, som viser Per Rygaard fra A.G.I.F. på vej op af Skejbybakken den 28. juni 1952 med OL-faklen. Hvad lavede faklen der?

Sovjet nedlagde forbud mod, at OL-faklen blev løbet fra Grækenland til Helsinki gennem Østeuropa. I stedet blev den fløjet til Aalborg og derfra løbet til Helsinki af ruten som ses nederst. Ca. 400 atleter løb med faklen gennem Danmark. Nedenfor til højre ses Olaf Sørensen bringe faklen ind på Aarhus Stadion til et arrangement, som havde samlet 5000 tilskuere.

Øverst til venstre: Per Rygaard på Skejbybakken med OL-faklen. Øverst til højre: Olaf Sørensen med OL-faklen på Aarhus Stadion. Nederst: Fakkelturten mellem Ålborg og Helsingfors i sommeren 1952.